

DİYARBAKIR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA DERNEĞİ (DKVD)

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politika Belgesi

AMAÇ

Bu belge, Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Derneği'nin (DKVD) iş yeri politikalarında, prosedürlerinde ve ürettikleri içeriklerde Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını ve farkındalığının artırılması amacıyla hazırlanmıştır. Bu politika belgesi DKVD'nin farkında olarak ya da olmayarak parçası olunan toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dair hak ihlallerinin önlenmesi, ihlaller oluştuğunda takip edilecek adımlar için hazırlanmıştır. DKVD'nin toplumsal cinsiyet politikası, cinsiyet eşitliğini teşvik etmek, cinsiyet temelli ayrımcılığı önlemek ve toplumun her kesimine eşit fırsatlar sağlamak amacıyla belirlenmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda, derneğimiz toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmeyi, cinsiyet temelli ayrımcılığı önlemeyi ve toplumda farkındalığı artırmayı hedeflemektedir.

KAPSAM

Bu politika belgesi, DKVD'nin yönetim kurulunun, fiili ya da üyelik ilişkisi olan herkes; üyeler, çalışanlar, gönüllüler, kısa süreli çalışılan diğer pozisyonlarda yer alan uzmanlar, hizmet alımı, işbirliği yapılan kişi ve kurumlar dahil olmak üzere üçüncü taraflarla ilişkileri için geçerlidir. Politika sadece mesai saatleri içinde veya ofiste geçerli değildir. Ayrıca konferanslar, paneller, iş etkinlikleri, iş ve/ya saha gezileri, çevrim içi etkinlikler, mesai dışı sosyalleşmeler ve yemekler dahil olmak üzere DKVD'nin tüm iş ve işlemleriyle ilgili herhangi bir bağlamda da geçerlidir. Çalışmalar esnasında ihlallerin ortaya çıkmasının engellenmesini hedefler, ihlallerin ortaya çıkması durumunda ise atılacak adımları tanımlar.

İlkeler

- DKVD, kadınların ve LGBTİ+'ların faaliyet alanlarında eşit temsilini ve katılımını önceler.
- Toplumsal cinsiyete dayalı çalışma yapan farklı kurumlardan alınacak eğitimlere katılmaya özen gösterir, çalışanların ve yönetim kurulundaki kişilerin bilgi ve donanımlarını arttırmak için çabalar.
- İşe alım süreçlerinde işin kriterlerine uygunluk taşıması koşuluyla, kadın ve LGBTİ+'lara pozitif ayrımcılık yapar.
- Kadınların ve LGBTİ+'ların kararlara katılımına öncelik verir.
- Dernek içerisinde toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı iletişimi güçlendirmek ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcı tutum davranış ve söylemlerde bulunmamayı ve bu konuda iletişimi güçlendirmeyi taahhüt eder.
- Kalıp yargılardan arınarak toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bir dil kullanır.
- Ürettiği içeriklerde cinsiyetçi bir tutum ve/ya yaklaşım içeren herhangi bir sözlü, görsel ya da yazılı bir öge kullanmaz.
- Her türlü cinsel taciz ve saldırıya karşı koruyucu önleyici mekanizmalar oluşturur ve bunların ortaya çıkmasını önler, gerekli tedbirleri alır.
- İhlallerin ortaya çıkması durumunda atılacak adımları, kurum içi işletilecek bildirim ve soruşturma mekanizmalarını ve sorumluluklarını tanımlar.

- DKVD'de aynı işi yapan çalışanlar din/inanç, renk, ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, cinsiyet ifadesi, hamilelik, engellilik, yaş/yaşlılık, toplumsal statü, etnik kimlik, kalıcı hastalık, fiziksel durum, medeni hal, siyasi ya da felsefi görüş ve benzeri farklılıklar sebebiyle çalışanlar arasında ücrete dayalı bir farklılaştırılmaya gidilmez.
- Çalışanlar, ihtiyaç duyduğu / talep ettiği takdirde regl izni, hormon tedavisi gibi ihtiyaçlarından dolayı izin kullanma hakkına sahiptirler. Bu izin, izni kullanan kişilerin yıllık izninden düşülmez.

Tanımlar

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Toplumsal cinsiyet eşitliği, tüm cinsiyetler için toplum içinde eşit haklara, fırsatlara, sorumluluklara ve değerlere sahip olması anlamına gelir. Bu kavram, cinsiyet temelli ayrımcılığı ve eşitsizliği ortadan kaldırmayı amaçlar.

Bu eşitlik sadece kadın ve erkek arasındaki doğrudan eşitlik değil, aynı zamanda toplumun diğer cinsiyet kimliklerine karşı da adil ve eşit davranılmasını içerir. Toplumsal cinsiyet eşitliği, bir bireyin cinsiyeti nedeniyle ayrımcılığa uğramamasını ve yaşamın her alanında potansiyelini gerçekleştirebilmesini sağlar.

Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet

Bir kişi, bir kişinin veya bir grubun cinsiyet kimliği ve/veya cinsel yönelimine yönelik sözlü veya fiziksel saldırı ve ayrımcılıktır. Cinsiyetinden ötürü kişinin maruz kaldığı hakaret, küfür, tehdit, aşağılama, kötü muamele bu tanım kapsamına girer.

Cinsiyetçilik

Cinsiyetçilik, bireylerin cinsiyetlerine dayalı olarak ayrımcılık yapmaları veya cinsiyetler arasında üstünlük veya aşağılık hissi oluşturan inanç ve davranışları ifade eder. Bu ayrımcılık, kadınlar, erkekler ve diğer cinsiyet kimliklerine yönelik olabilir.

Cinsiyetçilik, toplumsal cinsiyet rollerini pekiştirme, cinsiyet kimliklerine dayalı stereotipleri güçlendirme ve bireylerin belirli cinsiyetlere atfedilen özelliklere uymalarını beklemek gibi çeşitli şekillerde ortaya çıkabilir.

Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları

Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, toplumun belirli cinsiyetlere atfettiği stereotipleri ve beklentileri ifade eder. Bu kalıp yargılar, kadınlar ve erkekler hakkında genelleştirilmiş inançlar, roller ve davranış beklentileri şeklinde ortaya çıkar. Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, bireylerin cinsiyetleri nedeniyle belirli davranışlar sergilemeleri veya belirli rolleri üstlenmeleri gerektiği fikrini içerir.

Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, cinsiyet eşitliğine ve cinsiyetler arası farklılıkların kabul edilmesine engel olabilir. Bu kalıp yargılar, bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmelerini engelleyebilir ve cinsiyet rollerinin sıkıştırıcı etkilerini güçlendirerek toplumsal ayrımcılığı ve eşitsizliği pekiştirebilir.

Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık

Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık, bir bireyin cinsiyeti veya cinsiyet kimliği nedeniyle maruz kaldığı ayrımcı davranışları ifade eder. Bu tür ayrımcılık, bir kişinin kadın, erkek veya diğer cinsiyet kimliği nedeniyle eşitsiz muamele görmesini içerir.

Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık, bir cinsiyetin diğerine göre üstünlüğünü veya üstünlüğünü teşvik eden, destekleyen veya pekiştiren tutum ve davranışları içerir. Bu tür ayrımcılık, bireylerin insan haklarını ihlal eder ve toplumsal gelişimi olumsuz etkiler.

Onarıcı adalet

Bir suçun mağdurları üzerindeki zararlı etkisini değerlendirmeye ve bu zararı en iyi şekilde onarmak için ne yapılabileceğini belirlemeye, buna neden olan kişi veya kişileri eylemlerinden sorumlu tutarken belirlemeye çalışır. Suçlular için hesap verebilirlik, sorumluluğu kabul etmeyi ve mağdura verilen zararı onarmak için harekete geçmeyi gerektirir.

Önleyici Politikalar

- Cinsiyete dayalı hak ihlallerinin ve ihlallerin kişiler üzerindeki etkisinin dernek ile fiili ya da üyelik bağı olan herkes tarafından bilinmesini sağlar.
- Kurum içi ihlallere olanak sağlayan durumları tespit etmeye çalışır. Bu durumlar için dönüştürücü yollar arar ve uygulamaya geçirir.
- Hak ihlallerinin suç olduğu ve yaptırım uygulanacağını bilinmesini sağlar.
- Derneğe yeni katılacak olan kişilerin toplumsal cinsiyet eşitliği politika belgesinin okunduğundan emin olur, belge oryantasyon sürecinin bir parçası haline getirilir.
- Toplantılarda kişilerin eşit söz hakkına sahip olması sağlanır.

Bildirim Süreci ve Şikâyet Usulleri

- Dernek çalışanları ve çalışılacak kurum veya kişilerle yapılacak sözleşmelerde bu politikaları sözleşmenin bir parçası haline getirir.
- İhlalin ortaya çıktığı durumlarda onarıcı adalet ve dönüştürücü yaklaşımı uygular .yapılan şikâyeti almak üzere bir Şikâyet Başvuru ve Değerlendirme Komisyonu kurar.

Şikâyet ve Değerlendirme Komisyonu

Yönetim kurulundan 1 kişi, danışmanlardan 1 kişi, çalışanlardan 2 kişi, dernek üyelerinden 1 kişi olmak üzere 5 kişiden oluşan bir şikâyet ve değerlendirme komisyonu kurulacak.

Şikâyet ve Değerlendirme Komisyonuna Başvuru ve Sonuçlandırılması

Derneğin şikâyet ve değerlendirme komisyonunun mail adresine başvuru yapıldığı takdirde, taraflar izlenecek yol ve süreç hakkında bilgilendirilecek ve komisyon 10 iş gün içerisinde başvuruyu değerlendirip sonucu yönetim kuruluna iletilecek, Yönetim Kurulunca gerekli kararlar alınacaktır.